

در مرکز دانه‌المعارف بزرگ اسلامی برگزار می شود

بزرگداشت ابوالقاسم سرحدی زاده

آیین بزرگداشت دومین سال درگذشت «ابوالقاسم سرحدی زاده» با عنوان «مبارز قهرمان» در مرکز دانه‌المعارف بزرگ اسلامی برگزار می‌شود. در این برنامه کاظم موسوی بجنوردی، اکرم شیخ حسنی، کاظم اکرمی، فرشاد مؤمنی، محمد سلامتی، حسن عابدجعفری، علی ربیعی، احمد مسجدجامعی، علیرضا محجوب، علی اکبر صالحی، محسن تقی‌آبادی، اصغر قریشی و محمدرضا علی حسینی سخنرانی خواهند کرد.

صفحه ۱۲

پنجشنبه ۲۳ تیر ۱۴۰۱ • ۱۴ ذی‌الحجه ۱۴۴۳ • ۱۴ جولای ۲۰۲۲ • سال نوزدهم • شماره ۴۳۲۶ • ۱۲ صفحه • ۱۰۰۰۰ تومان

در «شرق» امروز می‌خوانید: تأملی بر بیانیه ۱۶۰ نماینده مجلس در خصوص قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب‌وکار، جو بایدن با چه هدفی پا در سرزمین‌های اشغالی و عربستان سعودی گذاشته است؟ و **یادداشت‌هایی از** مهدی افشار، امیر عربی، علی اعطا

فاز جدید محدودسازی اینترنت؛ قفل کودک برای همه کاربران فعال شد

نشت صیانت

گزارش تتریک را در صفحه ۲ بخوانید

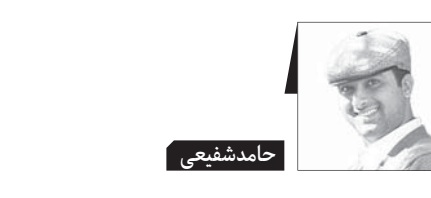

«شرق» در گفت‌وگو با نمایندگان مجلس بررسی کرد

توسعه، قربانی حاشیه‌های سیاسی

یادداشت‌روزنامه‌نگاران

انسان عرفی و ذهن پرسشگر

سخنرانی خانم سارا شریعتی، استادیار دانشگاه تهران را شنیده‌اید که در آن به انسان عادی یا به تعبیری انسان عرفی اشاره می‌کند که عموماً براساس باورهای رایج، کلیشه‌های موجود و براساس آنچه می‌گویند، عمل می‌کند. جهانش را کلیشه‌هایی مانند: «مردم چه می‌گویند» و «دولت چه می‌گوید» شکل می‌دهد. گزاره‌هایی که هدایتگر دانش و بینش سیاسی، اجتماعی، دینی و... اوست و درک عمومی و باور رایج را به او منتقل می‌کند. چنین انسانی چگونه می‌تواند از تعلقاتی که در آن گرفتار آمده، فاصله بگیرد، آنها را تحلیل و نقد کند و قدرت تمیز داشته باشد؟ پاسخ ذهن پرسشگر یا پرسشگری است؛ زیرا پرسش مبدأ جهش فکری است. پرسش نقشی کلیدی در وقوع فهم دارد و پرسشگری، نقدکردن و برای یک سؤال پاسخ‌خواستن است. به گفته مارتین هایدگر «پرسش پارسیایی تفکر است». ذهن پرسشگر وضع موجود را به چالش می‌کشد تا بهتر بفهمد و بهتر تغییر دهد. ذهن پرسشگر در انسان خصلت‌رهایی‌بخشی ایجاد می‌کند؛ به گفته اندیشمندان علوم اجتماعی‌رهایی از «همینی که هست»، رهایی از جبرگرایی و رهایی از تعلقاتی که نمی‌پسندد؛ ذهن پرسشگر پادزهر هرگونه توتالیترایسم، تقدیرگرایی و بنیادگرایی است.

تا زمانی که پرسشی وجود نداشته باشد، کلیشه‌ها، قاعده‌ها و قوانین بیهوده، وجود خواهند داشت و با کاهش کیفیت تفکر و انتقادی در جامعه و روابط و مناسبات اجتماعی، سیاسی و فرهنگی نمی‌توان انتظار دگرگونی خاصی را داشت، چراکه با پدیده کم‌مایگی خردورزی و تفکر انتقادی مواجه خواهیم شد. ازاین‌رو جامعه‌ای که در آن ذهن‌های پرسشگر وجود داشته باشد، به خود و نظمش فکر می‌کند؛ بن‌بست‌شکنی کرده و به راه‌های رهایی خویش فکر می‌کند. درنهایت آنکه جامعه توسعه‌یافته، جامعه پرسشگر است، چون بدر استعداد در محیط غیردموکراتیک نمی‌روید. انسان عادی چگونه می‌تواند پرسشگر باشد؟ برای پرسشگرشدن باید حسن کند که وجود و احترام دارد. چنین انسانی هرچیزی را نمی‌پذیرد و برای خودش هویت ارزشمند قائل می‌شود. به قانع‌شدنش از پاسخ پرسشش، ارزش می‌نهد؛ بازیگر هوشمند جامعه شده که سطح تعامل و همکاری را بالا می‌برد. در ایجاد یک جامعه هوشمند با ارزش‌های انسانی نقش داشته و پاسخ‌گو بودن و شفافیت‌حاکمیت را مطالبه می‌کند که در نهایت رفاه و امید را به همراه دارد. جامعه دارای چنین افرادی توسعه و رشد را تجربه خواهد کرد و توقع جامعه از حاکمیت حتی نظم موجود را تغییر می‌دهد و سرنوشت خود را خود تعیین می‌کند، اما ذهن‌های پریشان نمی‌توانند پرسشگران خوبی باشند.

پیام رهبر انقلاب اسلامی به اختتامیه جشنواره ملی و بین‌المللی سرود فجر

زبده‌گزینی در شعر، صدا و آهنگ در سرودها و انتخاب موضوعات اسلامی، انقلابی و ملی

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در پیامی به آیین اختتامیه اولین جشنواره ملی و بین‌المللی سرود فجر، بر زبده‌گزینی در شعر، صدا و آهنگ در سرودها و انتخاب موضوعات اسلامی، انقلابی و ملی تأکید کردند.

صفحه ۳

جنگل‌های زاگرس تحت فشار زیاده‌خواهی‌های انسانی

در حال نابود شدن هستند؛ الزام تدبیر ملی و دولتی

چرا دیگر هیچ پرنده‌ای نمی‌خواند؟

عکس: شیوا عطاران، ایرنا

زاگرس رشته‌کوهی است که از غرب تا جنوب غربی ایران امتداد دارد. حیات وحش منطقه زاگرس اگر نه بی‌نظیر بلکه کم‌نظیر است، اما متأسفانه در دهه‌های گذشته به دلایل گوناگون از جمله دخالت انسان در عرصه‌های آن و کاهش بارندگی سالانه، تعداد قابل ملاحظه‌ای از موجودات آن در معرض انقراض قرار گرفته‌اند.

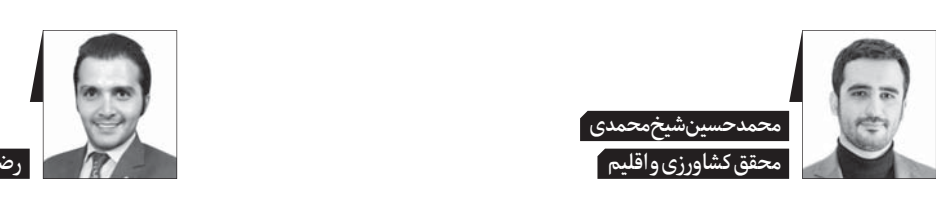
زاگرس بخشی از هویت اجتماعی-فرهنگی هر ایرانی نیز محسوب می‌شود. مهم‌ترین گیاه این عرصه یعنی درختان بلوط، به‌عنوان غذای برخی جانوران ازجمله تعدادی از حشرات محسوب می‌شود که تحت شرایطی با بالارفتن جمعیت آنان به آفت تبدیل می‌شوند. پروانه برگ‌خوار سفید بلوط یکی از این حشرات به شمار می‌رود که در صورت مساعدشدن شرایط برای نشو و نمو آن، ممکن است خسارت زیادی به درختان بلوط وارد کند. نوزادان (لاروهای) این پروانه به سرعت تغذیه از بافت برگ بلوط موجب زیان شدید به این گیاه بارززش می‌شوند.در نبود مطالعات تخصصی و میدانی کافی در عرصه زاگرس، نمی‌توان به قطعیت چیزی گفت، اما مطالعات زیادی در اکوسیستم‌های کشاورزی یا طبیعی نشان می‌دهد استفاده از مواد شیمیایی حتی در صورت سرکوب موقت آفت مدنظر، موجب ازبین‌رفتن دشمنان طبیعی منطقه خواهد شد. نتیجه این پدیده، طغیان دیگر آفات یا حتی همین آفت در سال‌های بعد خواهد بود.

این گزارش را در صفحه ۶ بخوانید

یادداشت

اول: انجمن کشت فراسرزمینی ایران اعلام کرد کشور ونزولتا با هدف کشت فراسرزمینی یک میلیون هکتار زمین کشاورزی در اختیار ایرانیان قرار داده است. در شرایط فعلی اقلیمی ایران، کشت فراسرزمینی سیاستی مناسب برای کاهش مصرف آب در بخش کشاورزی است تا محصولات استراتژیک با نیاز بالای آبی را در کشورهای دیگر تولید و به داخل کشور منتقل کنیم. اجرای صحیح کشت فراسرزمینی درخصوص محصولات کُش‌آب‌مصرف و استراتژیک، در تأمین مواد غذایی و ایجاد امنیت غذایی، صرفه‌جویی در منابع طبیعی (آب و خاک)، کاهش وابستگی به محصولات کشاورزی دیگر کشورها، ایجاد تنوع کشت در محصولات کشاورزی و کاهش آثار منفی بحران آب نقش کلیدی دارد.

کشاورزی فراسرزمینی و تولید قراردادی چرا و چگونه؟

اول: انجمن کشت فراسرزمینی ایران اعلام کرد کشور ونزولتا با هدف کشت فراسرزمینی یک میلیون هکتار زمین کشاورزی در اختیار ایرانیان قرار داده است. در شرایط فعلی اقلیمی ایران، کشت فراسرزمینی سیاستی مناسب برای کاهش مصرف آب در بخش کشاورزی است تا محصولات استراتژیک با نیاز بالای آبی را در کشورهای دیگر تولید و به داخل کشور منتقل کنیم. اجرای صحیح کشت فراسرزمینی درخصوص محصولات کُش‌آب‌مصرف و استراتژیک، در تأمین مواد غذایی و ایجاد امنیت غذایی، صرفه‌جویی در منابع طبیعی (آب و خاک)، کاهش وابستگی به محصولات کشاورزی دیگر کشورها، ایجاد تنوع کشت در محصولات کشاورزی و تجدیدپذیری آب، سدسازی‌های غیراصولی و... پدید آمده است.

سوم: کمک به حفظ منابع آبی و خاکی کشور، عدم استمرار عرضه کافی جهانی مواد غذایی، واردات آب مجازی به کشور از طریق واردات محصولات کُش‌آب‌مصرف، افزایش تولید و تأمین امنیت غذایی، عدم اطمینان به بازارهای بین‌المللی برای تأمین تقاضای داخلی مواد غذایی و... از جمله دلایل روی آوردن به کشت فراسرزمینی است. ولی باید ترتیباتی اتخاذ شود تا با انتخاب گونه‌های مناسب، منافع این طرح بر هزینه‌های آن فزونی یابد.

ادامه در صفحه ۲

چرا دولت خواهان برگشت ارز ۴۲۰۰ تومانی به محاسبات کم‌رکی شد؟

ماجرای بازگشت دلار جهانیگری!

لقمه‌هایی که هرروز کوچک‌تر می‌شود

۶دهک با فقرروزگار می‌گذرانند

۱۰

۴

علی دایی شجاع یا قربانی؟

سجاد فیروزی: در روزهای اخیر به اندازه کافی درباره مهم‌بودن شرایط فوتبال ایران به‌ویژه در عرصه ملی صحبت شده است. در شرایطی که قریب به چهار ماه دیگر قرار است بازی‌های جام جهانی برگزار شود و ایران رقبای سرسختی پیش‌رو دارد، اوضاع نیمکت سرمربیگری چندان سروسامانی ندارد. در چند روز اخیر از دودستگی بازیکنان تیم ملی در حمایت‌کردن یا حمایت‌نکردن از دراکان اسکوچیچ به اندازه کافی مطلب نوشته شده است. چند ستاره مهم تیم از جمله مهدی طارمی و علیرضا جهانبخش به‌وضوح ناراضی‌شان را از حضور دراگان اسکوچیچ اعلام کرده و در سوی مقابل چند ستاره دیگر مثل سردار آزمون و علیرضا بیرانوند خواسته‌اند تا تیم ملی همچنان با این سرمربی به کار ادامه دهد و تغییرات به بعد از جام جهانی کشیده شود. فدراسیون فوتبال و به طور ویژه کمیته فنی فدراسیون فوتبال هم حق را به گروه نخست داده و اعلام کرده که این مرد کروات صلاحیت لازم برای نشستن روی نیمکت تیم ملی در جام جهانی را ندارد. ازاین‌رو، سه روزی می‌شود که بحث برکناری یا ادامه حضور دراگان در تیم ملی مطرح شده است. فدراسیون هم به قرار معلوم چندان بدش نمی‌آید با این مربی کروات قطع همکاری کند؛ ولی چندان دست و بالش برای اعمال تغییرات چه از لحاظ قانونی و چه از لحاظ مالی باز نیست.

این گزارش را در صفحه ۹ بخوانید

یادداشت

دست رد به سینه دوستداران نهاد وکالت

دست رد به سینه دوستداران نهاد وکالت

شعبه اول دادگاه عالی انتظامی قضات پس از کش‌وقوس‌های فراوان بالاخره لیست افراد تأییدصلاحیت‌شده برای شرکت در انتخابات هیئت‌مدیره کانون وکلای دادگستری مرکز را اعلام کرد. براساس رای این دادگاه ۸۵ نفر از افرادی که برای شرکت در انتخابات هیئت‌مدیره کانون وکلای دادگستری مرکز ثبت‌نام کرده بودند، تأیید صلاحیت شده‌اند و براساس آنچه در رای صادرشده آمده صلاحیت ۴۰ نفر برای شرکت در این انتخابات احراز نشده. در میان افراد ردصلاحیت‌شده (با به‌زعم دادگاه مذکور کسانی که صلاحیتشان احراز نشد) نام وکلای شهری به چشم می‌خورد؛ از عبدالصمد خرمشاهی، فریده غیرت و علیرزاده‌طباطبایی که نامشان در ابتدای لیست مذکور خودنمایی می‌کند تا محمدرضا یاسبان؛ استاد شناخته‌شده حقوق تجارت و ده‌ها وکیل دادگستری که بسیاری از آنها در داخل صنف به افرادی فعال، پیگیر و قانون‌مدار شهره‌اند. مسئله تأیید یا رد صلاحیت در انتخابات یک نهاد صنفی مانند کانون وکلای دادگستری و شیوه احراز یا عدم احراز صلاحیت موضوعی است چالش‌برانگیز و پرابهام. به‌موجب آیین‌نامه اجرائی لایحه استقلال کانون وکلا که در سال ۱۴۰۰ توسط رئیس وقت قوه قضائیه امضا و ابلاغ شد (و البته انتخابات احراز نشده وکلا منتقد بخش‌های فراوانی از این آیین‌نامه و شیوه تصویبش بودند) بنا بود این بار در صورتی‌که دادگاه انتظامی قضات بخواهد فردی را که نامزد شرکت در انتخابات کانون وکلای دادگستری شده، رد صلاحیت کند، در صورت ابهام درباره فرد مذکور یا وجود گزارش‌های مبهم، از او دعوت کند با حضور در محل دادگاه توضیح‌اتش را به دادگاه عالی انتظامی ارائه دهد تا حق دفاع پاس داشته شود. در لحظه نگارش این یادداشت نویسنده از کم و کیف اجرای این بخش از آیین‌نامه مذکور اطلاع کافی ندارد؛ بنابراین همچنان باید بر مبهم‌بودن شیوه‌احراز صلاحیت‌ها تأکید کرد.

سرمقاله

ما چه خویم – ما چه بد هستیم!

وزیر محترم صنایع، معادن و تجارت (صمت) طی بیاناتی که در یک ویدئو منتشر شده اعلام کرده‌اند که ما از نظر تکنولوژی هیچ کم‌وکسری نداریم و از نظر سرمایه نیز کمبودی وجود ندارد بنابراین همه‌چیز آماده و مهیا برای سرمایه‌گذاری برای تولید صنعتی است. یاد صحبت عادل فردوسی‌پور افتادم که می‌گفت: ما چه خویم! خوب وقتی همه‌چیز داریم ولی صنعت و کشاورزی و خدمات ما به صورت وضع موجود است باید گفت ما چه بد هستیم.

البته فناوری و تکنولوژی از نظر برخی صاحبان اندیشه در جامعه ما و قاعدین بر صندلی مدیریت (و نه مجاهدان تلاشگر) امری بسیار ساده است و ظاهراً نه از مشاهده و علم و اطلاع فنی به دست می‌آید که بیشتر مدعی داشتن علم شهودی‌اند و مصداق این ضرب‌المثل هستند که از یک مدعی سؤال شد قاشق چگونه درست می‌شود، او گفت یک قطعه آهن را می‌گیرند، یک طرفش را می‌کوبند قاشق می‌شود و دم آن را می‌کشند دسته می‌شود.

واقعاً چقدر شایسته است کشور ما که مهد تمدن باستانی و تنها کشور شیعه جهان است، از تکنولوژی بیگانه بی‌نیاز باشد و این آرزوی هر ایرانی صرف‌نظر از قومیت و دین و هرگونه وابستگی دیگر است. البته همه می‌دانند و می‌دانیم که این نظر وزیر محترم تا چه حد بی‌پایه‌و‌اساس است و به قول معروف اظهر من الشمس است و متأسفانه این‌گونه بیانات در نظرات قاعدین مدیریت ملک ایران به فراوانی دیده می‌شود. شاید بگویند تکیه بر عبارت اظهر من الشمس خود حاکی از علم شهودی است. به این دلیل لازم می‌داند چند مورد مسائل واضح مبتلا به جامعه را که به تکنولوژی و سرمایه‌گذاری نیاز دارد و وزارت صمت به آن بی‌تفاوت است و تنها داد سخن می‌دهد، بیان کنم تا این وزارت از آن تکنولوژی که در جیب دارد برای رفع مشکل مدد جوید.

می‌دانیم که وزیر محترم صمت در ابتدای انتصابشان گفتند که مسئله خودرو را دوساله حل می‌کنند و البته نگفتند که مسئله خودرو یعنی چه؟ ولی علی‌القاعده خودروهای با تکنولوژی ۳۰ سال قبل و برمصرف و به قول بعضی‌ها ارابه مرگ را حداقل باید به سیستم محرکه‌های هایدرد، ترمز ABS و گیربکس اتوماتیک و ناوبری هوشمند مجهز می‌کردند. اگر این تکنولوژی را دارند و اعمال نکرده‌اند حیانت است و اگر ندارند پس چرا آن حرف را می‌زنند.

می‌دانیم فاز ۱۱ سلولیه (استخراج و تصفیه گاز دو منطقه پارس جنوبی) قرار بود توسط شرکت فرانسوی توتال انجام شود. هرچند در سال‌های گذشته بسیاری از فازهای سلولیه توسط مهندسان ایرانی ایجاد شده و مایه فخر و مباهات است، اما چرا فاز ۱۱ همچنان معطل مانده است. خوب است از همان تکنولوژی‌های پنهان در وزارتخانه برای احداث فاز ۱۱ کمک گرفته شود. اصلاً آیا می‌دانند یک فاز عملیات در پارس جنوبی چه تکنولوژی‌هایی را نیاز دارد؟

جناب آقای وزیر لطفاً بفرمایید یک واحد برای تولید سیستم ناوبری هوابیما و هلیکوپتر، یک واحد برای تولید موتور جت هوابیما و هلیکوپتر، یک واحد برای تولید لاستیک هوابیما و یک واحد برای تولید سوزن خیاطی از همان تکنولوژی‌ای که دارید تأسیس شود تا از شر بیگانگان رهایی یابیم و حداقل سوزن خیاطی را در ایران تولید کنیم!

اندیشه‌های شوونیستی تنها مربوط به آنان نمی‌شود که برای ایران باستان به گزافه اسطوره‌سازی می‌کنند، این نوع اندیشه‌ها نوعی ملی‌گرایی افراطی انحرافی است که ما را از دست‌یازیدن به فناوری پیشرفته بازمی‌دارد.

ملی‌گرایی افراطی انحرافی چهره‌های مختلفی دارد. فرق نمی‌کند که کتاب پزشکی هاریسون را آتش بزنی و روغن بنفشه را معالج همه دردها بشماری یا بخواهی کاخ الیزه و کاخ سفید را حسینه و مسجد کنی (البته کاخ کرملین را دست نمی‌زنند جای سؤال دارد) یا با نفی فرهنگ اسلامی ۱۴۰۰ ساله به دلیل قدیمی‌بودن، به موهومات ۲۵۰۰ سال قبل تمسک بجویی یا بگویی همه تکنولوژی‌ها را داریم. اینها همه چهره‌های موهومات واپس‌گرایانه است که حتما باید از آن دوری کرد.

اشتباه نبود تلاش‌های بسیاری توسط مهندسان، پزشکان و سایر متخصصان ایرانی در تحقق‌سازندگی کشور صورت گرفته است و هرگونه ابداع، اختراع و نوآوری پسندیده و مورد حمایت باید باشد اما اینکه مدعی داشتن همه‌چیز باشیم انحرافی بزرگ و تخریب آینده کشور است.

آقای وزیر صمت و دیگران خودبزرگ‌بین اندکی به اطراف ایران نظر بیفتند که در زباله‌ها، دست‌وپا می‌زنیم و رودخانه‌های ما آلوده، نخل‌های ما خشک، زمین‌های ما فروهشته، تالاب‌های ما خشکیده، نیروگاه‌های ما برمصرف، اتومبیل‌های ما ثروت‌سوز و بیمارکننده، مازوت ما پرگوگرد، راه‌آهن ما مستهلک و فاضلاب‌های ما به آب شرب آمیخته شده‌اند. از آن تکنولوژی موجود جادویی و از آن سرمایه موجود استفاده کنند و راهی برای اصلاح آنها بیابند. اگر هم مدعی اسلام و پیروی از قرآن هستند، فقط همین آیه شریفه لم تقولین ما لا نفعلقون، کبر مقنا عبدالله ان تقولوا ما لا نفعلقون را به یاد بیاورند تا در بیان خود اندکی اندیشه کنند و به یاد داشته باشند که به قول سعدی زبان در دهان خرمند، کلید شناخت درک و عقل و اندیشه فرد است.